

REGLUGERÐ

um samninga um rekstrarverkefni sem ráðuneyti og ríkisstofnanir gera til lengri tíma en eins árs.

I. KAFLI

Markmið og gildissvið.

1. gr.

Markmið.

Tilgangur reglugerðar þessarar er að skýra hlutverk og ábyrgð þeirra sem vinna að undirbúningi, gerð og eftirfylgni samninga um rekstrarverkefni sem einstök ráðuneyti og ríkisstofnanir gera til lengri tíma en eins árs í senn. Markmið reglugerðarinnar er að treysta faglega málsmeðferð, samræmd vinnubrögð, hagkvæmni og gæði við undirbúning, gerð, framkvæmd, eftirlit og endurnýjun slíkra samninga í samræmi við lög nr. 88/1997, um fjárreiður ríkisins, og lög nr. 94/2001, um opinber innkaup.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi og sú málsmeðferð sem mælt er fyrir um gildir um samninga um rekstrarverkefni sem ráðuneyti og ríkisstofnanir í A- hluta ríkisreiknings gera til lengri tíma en eins árs samkvæmt heimild í 30. gr. laga um fjárreiður ríkisins enda sé áætlað fyrir verkefninu í fjárlögum. Hún gildir einnig um samninga um rekstrarverkefni til lengri tíma en eins árs sem gerðir eru samkvæmt heimild í öðrum lögum nema ríkari kröfur séu gerðar til samninganna í sérlögum.

3. gr.

Afmörkuð rekstrarverkefni.

Ríkisstofnunum í A-hluta er heimilt án atbeina hlutaðeigandi ráðherra og fjármála-ráðherra að gera samninga um afmörkuð rekstrarverkefni, enda sé ekki um að ræða starfsemi sem felur í sér vald fyrir viðkomandi aðila til að taka ákvarðanir er lúta að réttindum og skyldum manna og að samanlögð árleg fjárskuldbinding hlutaðeigandi stofnunar vegna samninga samkvæmt þessari grein fari ekki umfram 5% af árlegum heildarútgjöldum stofnunar.

Sú málsmeðferð sem mælt er fyrir um að öðru leyti í reglugerð þessari gildir eftir því sem við á um afmörkuð rekstrarverkefni samkvæmt þessari grein.

II. KAFLI

Orðskýringar.

4. gr.

Rekstrarverkefni: Með rekstrarverkefni er átt við afmarkaða rekstrarþætti eða rekstur ríkisstofnunar í heild sinni vegna viðfangsefna eða þjónustu sem ýmist er kveðið á um í lögum að ríkið skuli veita og standa undir kostnaði af eða eru liðir í því að ríkisaðili geti rækt hlutverk sitt.

Þjónustusamningur: Samningur sem ríkisaðilar gera við verksala um tiltekið rekstrarverkefni.

Verkkaupi: Aðili sem kaupir verk eða þjónustu samkvæmt þjónustusamningi um rekstrarverkefni. Verkkaupi getur verið tiltekin ríkisstofnun eða ráðuneyti.

Verksali: Aðili sem tekur að sér að vinna verk eða veita þjónustu samkvæmt þjónustusamningi um rekstrarverkefni. Verksali getur verið ríkisstofnun, sveitarfélag, sjálfseignarstofnun eða einkaaðili.

Frumathugun: Ítarleg greining á þeim þörfum sem fyrirhugað er að leysa með rekstrarverkefninu og þeir kostir sem til greina koma við úrlausn þeirra.

III. KAFLI

Undirbúningur rekstrarverkefna.

5. gr.

Frumathugun.

Frumathugun er grundvöllur ákvarðanatöku um gerð þjónustusamnings á vegum opinberra aðila.

Fari frumathugun fram á vegum ríkisstofnunar vegna reksturs hennar skal stofnunin senda hana til samþykktar hjá hlutaðeigandi ráðuneyti ásamt áætluðum kostnaði vegna verkefnisins. Fallist hlutaðeigandi ráðuneyti á frumathugunina og forsendur hennar eða hafi sjálft séð um gerð frumathugunar skal ráðuneytið senda hana til fjármálaráðuneytis til meðferðar.

Fallist fjármálaráðuneytið á frumathugunina og telji að þær fjárhagsskuldbindingar sem verkefnið hefur í för með sér rúmist innan fjárheimilda og langtímaáætlunar, heimilar fjármálaráðuneytið að áfram verði unnið að undirbúningi samnings á grundvelli frumathugunarinnar.

Óheimilt er að hefja samninga við verksala eða bjóða út rekstrarverkefni sem falla undir gildissviðs reglugerðar þessarar fyrr en frumathugun er lokið og hefur verið samþykkt af hlutaðeigandi ráðuneyti og formleg heimild hefur fengist frá fjármálaráðuneyti.

6. gr.

Undirbúningur samningsgerðar.

Eftir að heimild fjármálaráðuneytis liggur fyrir skv. 5. gr. er hlutaðeigandi stofnun eða ráðuneyti heimilt að hefja undirbúning að kaupum á umræddri þjónustu ásamt undirbúningi að gerð þjónustusamnings.

7. gr.

Val á samningsaðila.

Kaup á þjónustu á grundvelli þessarar reglugerðar falla undir lög og reglur um opinber innkaup þar sem kveðið er á um skyldur aðila til að bjóða út verkefni yfir tiltekinni viðmiðunarfjárhæð enda sé ekki að finna í þeim lögum sérstaka undanþágu frá útboðsskyldu.

Við mat á áætluðum kostnaði skal ávallt telja með allan kostnað við rekstrarverkefnið að frátöldum virðisaukaskatti miðað við gildistíma samningsins. Óheimilt er að gera fleiri samninga um sama eða sambærilegt verkefni við sama aðila eða nota sérstakar aðferðir við útreikning á kostnaði í því skyni að komast hjá þeirri málsmeðferð sem greinir í lögum um opinber innkaup og reglugerð þessari. Við innkaup undir viðmiðunarmörkum skal verkkaupi ávallt gæta hagkvæmni og gera samanburð meðal sem flestra verksala.

Haga skal innkaupum samkvæmt reglugerð þessari á þann hátt að þau styrki og viðhaldi samkeppni í þjóðfélaginu og byggi upp markaði þar sem þeir eru ekki til staðar.

8. gr.

Ákvarðanir um réttindi og skyldur manna.

Öðrum en til þess bæru stjórnvaldi verður ekki með samningi falið vald til að taka ákvarðanir um réttindi og skyldur manna nema samkvæmt sérstakri heimild í lögum.

Í þeim tilvikum þar sem ætlunin er að verksali taki að sér að annast stjórnsýslu skal taka fram í samningi að ákvæði stjórnsýslulaga og upplýsingalaga sem og almennar reglur stjórnsýsluréttar gildi um stjórnsýslubátt verkefnisins.

IV. KAFLI

Efni þjónustusamnings.

9. gr.

Skilgreining verkefnis.

Í þjónustusamningi skal gera ítarlega grein fyrir því verkefni sem leysa á og þeim markmiðum sem stefnt er að með gerð samningsins.

Skilgreina þarf áætlað umfang og gæði þeirrar þjónustu sem verksala er ætlað að veita samkvæmt samningnum og gera grein fyrir þeim atriðum sem verkkaupi leggur sérstaka áherslu á við veitingu hennar. Sé samningur byggður á tilteknum meginforsendum skal gera grein fyrir þeim og hvaða áhrif breytingar á þeim forsendum hafi á samninginn og efndir hans.

Í samningi skal koma fram hverjir eigi rétt á umræddri þjónustu ef hún er veitt þriðja aðila án milligöngu verkkaupa og hvaða skilyrðum þeir þurfa að fullnægja.

10. gr.

Kröfur til verksala.

Í samningi skal koma fram hver fari með yfirstjórn verkefnisins fyrir hönd verksala.

Gera skal grein fyrir þeim almennu eða sérstöku kröfum sem verkkaupi gerir til verksala í tengslum við veitingu þjónustunnar út samningstímann, m.a. um starfs- og rekstrarleyfi eða önnur opinber leyfi. Geri verkkaupi sérstakar kröfur um fjárhagslegt bolmagn verksala á meðan á veitingu þjónustunnar stendur skal gera grein fyrir því ásamt ábyrgðum og tryggingum sem verksala ber að hafa á samningstímanum.

Sé verksali einkaaðili eða sjálfseignarstofnun skal í samningi koma fram að heimilt sé að krefja hann um ársreikning, sbr. lög um ársreikninga nr. 144/1994 með síðari breytingum.

Sé verksali sjálfseignarstofnun skal í samningi kveðið á um að meðferð mála varðandi samningsgerð og lánveitingar verksala fari eftir ákvæðum 72. og 104. gr. hlutafélagalaga nr. 2/1995.

11. gr.

Kostnaður og greiðslur.

Í þjónustusamningi skal gera grein fyrir heildarfjárskuldbindingum ríkisins á samningstímanum ásamt einingaverði og áætluðum árlegum greiðslum. Fram skal koma að fjárhagsleg ábyrgð ríkisins vegna rekstrarverkefnisins takmarkist við fjárhæðir í samningi.

Sé gert ráð fyrir gjaldtökuheimildum í lögum í tengslum við þjónustu sem veita á með samningi skal í samningi gera grein fyrir heimild eða skyldu verksala til innheimtu gjaldanna og hvernig fara skuli með tekjur vegna þeirra.

Gera skal grein fyrir því hvort greiðslur samkvæmt samningi fylgi verðlagsbreytingum og hvort gert sé ráð fyrir að samningsaðilum sé heimilt að óska leiðréttinga á greiðslum á samningstímanum.

12. gr.

Eigna-, afnota- og hugverkaréttindi.

Sé gert ráð fyrir að fara þurfi í umfangsmiklar stofnkostnaðarfjárfestingar skal í samningi gera grein fyrir hvernig fari um slíkar fjárfestingar við lok samnings.

Í samningi skal kveða á um rétt aðila til skráa, gagna og hugverka sem verða til við framkvæmd verkefnisins.

13. gr.

Framsal samnings.

Í samningi skal taka fram hvort verksala sé heimilt að framselja öðrum aðila samninginn eða hvort verkkaupi setji hömlur við slíku framsali.

14. gr.

Samningstími.

Í samningi skal gera grein fyrir gildistíma hans. Samningstími skal lengstur vera sex ár í senn. Þó er heimilt að semja til lengri tíma ef verkkaupi gerir kröfu um að verksali komi sér upp kostnaðarsamri aðstöðu eða búnaði vegna verkefnisins.

Uppsagnarfrestur samnings skal stytur vera þrjú mánuðir.

15. gr.

Eftirlit með samningi.

Verkkaupi hefur eftirlit með framkvæmd samnings en getur falið það öðrum sé það tilgreint í samningi. Verkkaupi skal í samningi áskilja sér rétt til að kanna aðstæður þar sem verkefnið er unnið og til að hafa aðgang að nauðsynlegum upplýsingum og gögnum um framkvæmd þess.

Í samningi skal tiltaka þær upplýsingar sem ætlast er til að verksali taki saman og skrái vegna verkefnisins og hvaða skýrslum honum beri ótilkvaddur að skila verkkaupa.

16. gr.

Meðferð ágreiningsmála.

Í samningi skal kveðið á um meðferð ágreinings og þeim úrræðum sem gert er ráð fyrir vegna brota á samningsbundnum skyldum.

17. gr.

Endurnýjun samnings.

Við samningslok skal verkkaupi gera sérstaka úttekt á framkvæmd samningsins þar sem meta skal hvernig til hafi tekist á samningstímanum. Slík úttekt skal lögð til grundvallar þegar tekin er ákvörðun um framhald rekstrarverkefnis.

Úttekt skv. 1. mgr. skal liggja fyrir áður en þjónustusamningur er endurnýjaður eða framlengdur.

V. KAFLI

Hlutverk og ábyrgð.

18. gr.

Verkkaupi.

Verkkaupi ber ábyrgð á undirbúningi og gerð samningsins og eftirliti með honum á samningstímanum. Hann sér um samskipti við verksala og hlutaðeigandi ráðuneyti á samningstímanum og ber ábyrgð á þeim skyldum sem hann hefur gengist undir með

samningnum, þ.á m. skilvísunum greiðslum til verksala fyrir þá þjónustu sem samningur fjallar um.

19. gr.

Verksali.

Verksali ber ábyrgð á framkvæmd samningsins með því að veita verkkaupa tiltekna þjónustu í því magni og af þeim gæðum svo og samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um. Hann skal einnig afhenda verksala þær upplýsingar og gögn sem samningurinn mælir fyrir um.

20. gr.

Ráðuneyti.

Hafi tiltekin ríkisstofnun séð um gerð frumathugunar vegna rekstrarverkefnis skal hlutaðeigandi ráðuneyti taka afstöðu til efnis hennar og umfangs. Fallist ráðuneytið á frumathugunina ásamt þeim fjárhagslegu skuldbindingum sem verkefnið hefur í för með sér skal það koma henni til fjármálaráðuneytis ásamt formlegri ósk um heimild til samningsgerðar á grundvelli hennar.

Fallist hlutaðeigandi ráðuneyti ekki á frumathugunina eða hinar fjárhagslegu forsendur sem að baki henni liggja hafnar það beiðni stofnunar með rökstuðningi.

Ráðuneyti skal, þegar óskað er heimildar til samningsgerðar, láta fjármálaráðuneytinu í té sérstaka greinargerð með frumathuguninni þar sem fram komi hvenær gert er ráð fyrir að útgjaldabreytingin falli og hvernig aukin útgjöld verða fjármögnuð innan gildandi fjárlaga og langtímaáætlunar í ríkisfjármálum, með millifærslu fjárveitinga eða breyttri forgangsröðun við fjárlagagerðina.

Fallist fjármálaráðuneytið á hinar fjárhagslegu forsendur frumathugunar og veiti formlega heimild til að halda áfram undirbúningi rekstrarverkefnis ber hlutaðeigandi ráðuneyti og verkkaupi ábyrgð á því að aðferðir við val á samningsaðila og efni þjónustusamnings sé í samræmi við gildandi lög og reglur.

Raskist áætlun um kostnað, umfang eða verkframvindu eftir að heimild fjármálaráðuneytis var veitt til undirbúnings skal hlutaðeigandi ráðuneyti tilkynna fjármálaráðuneytinu það svo fljótt sem verða má enda hafi breytingin í för með sér útgjaldaaukningu. Hlutaðeigandi ráðuneyti skal jafnframt gera fjármálaráðuneyti grein fyrir hvaða áhrif slík umframútgjöld hafi á fjármögnun verkefnisins, sbr. 3. mgr. þessarar greinar.

Hlutaðeigandi ráðuneyti ber ábyrgð á að koma endanlegum samningi til fjármálaráðuneytis til staðfestingar. Í samningi skal vera ákvæði um að hann sé undirritaður með fyrirvara um staðfestingu fjármálaráðuneytis.

Hlutaðeigandi ráðuneyti skal halda skrá um gerða samninga þar sem fram kemur árlegur kostnaður sem hlýst af þeim út samningstímann.

21. gr.

Fjármálaráðuneyti.

Fjármálaráðuneytið fjallar um frumathugun um rekstrarverkefni ásamt meðfylgjandi greinargerð, sbr. 3. mgr. 20. gr.

Rúmist útgjöld samnings ekki innan fjárheimilda viðkomandi ráðuneytis eða stofnunar tekur fjármálaráðuneytið afstöðu til þeirra breytinga sem lagðar eru til í greinargerð ráðuneytis um fjármögnun verkefnisins. Tillaga um auknar fjárveitingar vegna samningsins hefur í för með sér frestun á útboði og samningsgerð þar til fjárveiting liggur fyrir.

Rúmist útgjöld innan fjárheimilda og langtímaáætlunar eða hlutaðeigandi ráðuneyti breytir forgangsörðun verkefna sinna þannig að verkefnið rúmist innan fjárhagsramma þess tekur fjármálaráðuneytið formlega ákvörðun um hvort það veiti heimild til frekari undirbúnings verkefnisins.

Telji fjármálaráðuneytið ekki efni til að veita slíka heimild eða setur tiltekin skilyrði fyrir áframhaldi verkefnisins skal slík ákvörðun send hlutaðeigandi ráðuneyti ásamt rökstuðningi fyrir þeirri niðurstöðu.

Fjármálaráðuneytið staðfestir þjónustusamninga um rekstrarverkefni eftir að þeir hafa verið undirritaðir af verkkaupa, verksala og hlutaðeigandi ráðuneyti enda séu þeir gerðir á grundvelli fyrri heimildar ráðuneytisins og innan ramma fjárheimilda. Staðfesting fjármálaráðuneytis á þjónustusamningi hefur ekki í för með sér aðild ráðuneytisins að samningnum né fyrirheit um fjárveitingar til verkefnisins.

Fjármálaráðuneytið hefur almennt eftirlit með framkvæmd reglugerðar þessarar og getur í því skyni kallað eftir upplýsingum og gögnum frá ráðuneytum og stofnunum um einstök rekstrarverkefni sem falla undir gildisvið hennar.

22. gr.

Ríkiskaup.

Ríkiskaup annast innkaup fyrir ríkistofnanir og ríkisfyrirtæki, lætur í té aðstoð og leiðbeiningar og beitir sér fyrir samræmdum innkaupum og samningsgerð vegna rekstrarverkefna sem heyra undir reglugerð þessa. Stofnunin gerir rammasamninga fyrir hönd ríkisins og annast útboð á vegum ríkisstofnana og ríkisfyrirtækja vegna innkaupa yfir viðmiðunarmörkum.

Sé eftir því leitað veitir Ríkiskaup fjármálaráðuneytinu umsögn um aðferðir við val á samningsaðila og um form og efni einstakra þjónustusamninga á grundvelli reglugerðar þessarar.

Komi á samningstímanum upp ágreiningur um túlkun eða skilning á þjónustusamningi og þeim skyldum sem hann mælir fyrir um veitir Ríkiskaup hlutaðeigandi ráðuneyti og verkkaupa ráðgjöf við lausn hans sé eftir því leitað.

VI. KAFLI

Gildistaka.

23. gr.

Reglugerð þessi er sett með heimild í 30. gr. laga nr. 88/1997 um fjárreiður ríkisins og 85. gr. laga nr. 94/2001 um opinber innkaup og öðlast þegar gildi.

Með reglugerð þessari fellur úr gildi reglugerð nr. 262/1999 um undirbúning, gerð og eftirlit með samningum um verklegar framkvæmdir og rekstrarverkefni sem ráðuneytið og ríkisstofnanir geta til lengri tíma en eins árs.

Fjármálaráðuneytinu, 26. apríl 2006.

Árni M. Mathiesen.

Baldur Guðlaugsson.